

Det kgl. danske Landhusholdnings­selskabs generalforsamling

onsdag den 13. december 1950.

(Referatet fortsat.)

8. Beretning om Landhusholdnings­selskabets uddannelse af land­væsens- og foderelever.

Konsulent Chr. Aage Krogsriss meddelte om uddannelsen, at det forløbne år har vist en større tilgang, end vi hidtil har været oppe på. Årsagen hertil synes at være, at de unge i højere grad end tidligere er klar over den konkurrence, de stilles over for siden hen, når de skal skabe sig en stilling eller erhverve sig ejendom selv.

Vi har for tiden samarbejde med 32 læresteder vedrørende *Arbejdslederuddannelsen*, hvortil kommer ca. 10 større bønderbrug, der passende kan henregnes til denne gruppe. Der er ikke den samme interesse som tidligere for at komme på de helt store gårde. Eleverne foretrækker den type af læresteder, hvor specialiseringen er mindre fremtrædende.

På større gårde havde vi ved sidste opgørelse ca. 115 elever. 20—25 elever havde nu til november fuldført en 3-årig uddannelse, et tilsvarende antal er indkaldte eller på skole. Tilgangen nu i efteråret har været stor. Nogen endelig opgørelse heraf kan ikke foretages endnu, men vi har hjulpet dobbelt så mange til pladser som i tidligere år. Herudover vil der altid være en del, der tager plads efter lærestedsfortegnelsen uden vor mellemkomst, og som vi først senere kommer i forbindelse med.

Det er karakteristisk, at der melder sig ikke så få lidt ældre elever, der i forvejen har flere elevår bag sig. De går ind under uddannelsen, selv om de kun kan få godskrevet et enkelt læreår, og det er ikke de ringeste, vi får på denne måde. De henviser til kammerater, der har gennemgået uddannelsen, og som vi fortsat hjælper til ledende stillinger, hvis de egner sig for sådanne. Dette at finde egnede stillinger til gamle elever giver meget arbejde, men erfaringerne er en bekræftelse på, at man herigennem skal befæste uddannelsens betydning. Og det gælder ligefuldt for alle 3 uddannelsesretninger.

Landmandsuddannelsen har også haft en forøget tilgang. Vi har ca. 25 læresteder på bønderbrug, fordelt over det meste af landet. Elevtallet er for tiden ca. 50 under Landhusholdningsselskabet, hvortil kommer de elever, der er under de ungdomsudvalg, hvormed vi samarbejder.

Det kan samtidig nævnes, at der i sommerens løb er skaffet plads til ca. 35 unge, som ikke er opfødt ved landbruget. Det drejer sig i hovedsagen om unge, der har taget en eller anden eksamen. Vi har grund til at glæde os over de resultater, som mange af dem har opnået.

Samarbejdet med ungdomsudvalgene i de forskellige landsdele er fortsat, og arbejdet er de fleste steder i god gænge.

Sidste år kunne det meddeles, at der var ved at ske et omslag med hensyn til kvaliteten af de elever, der påbegyndte *fodermesteruddannelsen*. Den tendens har vist sig at holde ved. I de dårligste år 1945—48 var det kun ganske få nyantagne, der holdt året ud. Nu er det ændret væsentligt, og årsagen hertil synes at være, at det er folk af en anden støbning, der nu melder sig. Den bedre aflønning af fodermestrene i forbindelse med, at selve fodermestergerningen er agtet og respekteret i højere grad end før, er sikkert den væsentligste årsag.

Vi har for tiden samarbejde med 20 læresteder, og er i forbindelse med en del flere, hvor vi også har elever. Der er visse tegn på, at vi må den vej ud for at skaffe det større antal elever, vi ønsker. Ofte er det landvæsenselever, der får foderelevpladserne. Et enkelt lærested med 7 elever havde således ikke en eneste af de, der går fodermestervejen.

Antallet af fodermesterelever ialt er for tiden 20—25, hvortil kommer de, der er antaget til november uden vor medvirken. Vi må i højere grad end før regne med at skulle have elever fra gårde, som vi ikke har fast samarbejde med, således at ejeren eller fodermesteren gør os opmærksom på egnede elever. Vi har allerede fået adskillige på den måde.

9. Meddelelse om Landøkonomisk Rejsebureaus virksomhed.

Da formanden for udvalget vedrørende Landøkonomisk Rejsebureau, forpagter *Aug. Bech*, var forhindret på grund af sygdom, skulle sekretær *Arne Pedersen*, Landøkonomisk Rejsebureau, have aflagt beretningen. Han blev imidlertid i sidste øjeblik forhindret i at komme til stede, hvorfor beretningen måtte udgå, men vi gen giver her hovedindholdet af den udarbejdede oversigt.

I 1950 har der været gennemført udveksling med Sverige, Norge, Finland, Tyskland, Holland, Frankrig, Schweiz, England og U. S. A., og ialt har udvekslingen omfattet ca. 600, fordelt på den måde, at

ca. 300 unge danske landmænd er rejst ud og et lignende antal er kommet til Danmark.

Af de anførte lande er det særlig Schweiz, Tyskland, England og U. S. A., der har været en stor udveksling med, således at kun ganske få danske landmænd rejste til Tyskland og kun en enkelt ung landmand fra U. S. A. kom til Danmark.

Udvekslingen med Tyskland har nu fundet sted i 2 år siden krigens ophør, og forinden denne udveksling blev påbegyndt, havde man store betænkeligheder ved så hurtigt efter krigen at indbyde tyskerne til Danmark.

Udvekslingen med Tyskland er imidlertid bortset fra de vanskeligheder, der har været med de danske myndigheder for at opnå indrejsetilladelse, forløbet på bedste måde.

En af lederne på holdet, der kom herop i sommer, har givet udtryk for sin taknemmelighed i et brev til Rejsebureauet, hvori han bl. a. siger: »Fremfor alt er jeg i høj grad taknemmelig for, at vi tyske igen i udlandet bliver behandlet som mennesker af første og ikke af anden klasse, endskønt vi jo under krigen og særlig også i Danmark har gjort mange forseelser og fejl«.

Udvekslingen med U. S. A. har nu stået på i 2 år, og der er fortsat stor interesse for dette træningsprogram, men grundet på, at der påtænkes visse besparelser inden for dansk landbrugs repræsentation i U. S. A., vil det for det kommende år være nødvendigt at skære programmets omfang ned, såfremt de amerikanske landbrugsorganisationer ikke vil påtage sig at administrere programmets gennemførelse.

For det kommende år vil man søge gennemført udveksling med de allerede anførte lande og desforuden har Rejsebureauet modtaget en henvendelse fra Island og Indien, hvori der gives udtryk for, at de gerne ønsker en udvekslingsordning med Danmark.

Når der hidtil ikke har været en udveksling med Island, skyldes det det høje lønniveau straks efter krigens ophør. Disse forhold er nu ved at glide i lave, således at de unge islandske landmænd igen er interesseret i at komme til Danmark for at studere landbrug.

Hele dette udvekslingsarbejde er efterhånden ved at komme ind i faste rammer, således er det taget op på international basis.

I. F. A. P. har nedsat en komité til drøftelse af dette spørgsmål, og hvert år til I. F. A. P.s generalforsamling bliver der udarbejdet en rapport om hele udvekslingsarbejdet.

Foruden udvekslingen beskæftiger Rejsebureauet sig også med tilrettelæggelse af studiebesøg, og ialt er der tilrettelagt besøg for 18 udenlandske selskaber med ialt 530 deltagere, og hertil kommer så en række enkeltpersoner, som der også er tilrettelagt besøg for.

På opfordring er der tilrettelagt flere studierejser til udlandet for danske landmænd og gennemført flere clearingrejser.

10. Meddelelser angående udvalgsarbejde.

a) Meddelelser fra Siloudvalget.

Da Siloudvalgets formand, forstander dr. agro. V. Steensberg, ikke kunne komme til stede, gav kontorchef Axel Nielsen en redegørelse for udvalgets arbejde.

1) Trykundørsøgelse.

Disse undersøgelser tilendebragtes i vinteren 1949—50 og gav til resultat, at trykket i siloerne gennemgående lå omkring $\frac{3}{4}$ vandtryk, regnet til siloens fulde højde. For sukkerroeaffaldets vedkommende svarer trykket dog til omkring fuldt vandtryk.

I henhold til disse undersøgelser blev de i vejledningen foreslåede siloer dimensioneret til $\frac{3}{4}$ vandtryk til fuld højde. Det drejer sig om den vejledning i opførelse af siloer, som udvalget udarbejdede og Landhusholdningsselskabet udsendte omkring 1. august. Denne dimensionering vil utvivlsomt i praksis vise sig tilstrækkelig, når siloerne kun anvendes til roetop og grønfoderafgrøder, men det bør dog nævnes, at der var enkelte af udvalgets medlemmer, der ikke var helt glade for at gå under fuldt vandtryk ved dimensioneringen.

På den anden side var der fuld enighed om, at man ikke burde fremkomme med en bygningsvejledning, der medførte så store omkostninger, at vejledningen ikke ville blive fulgt i praksis, og der var ligeså almindelig enighed om, at den sikkerhedsmargin, som vejledningen opererer med, vil vise sig tilstrækkelig.

I vinterens og forårets løb afholdtes en lang række møder i udvalget, og det er ikke for meget sagt, at Landhusholdningsselskabet næppe nogensinde har haft et mere flittigt og samvittighedsfuldt udvalg siddende end netop dette. Vi er alle dets medlemmer tak skyldig herfor. Og en tak skylder vi også *Det teknisk-videnskabelige Forskningsraad*, der med 2 betydende bevillinger muliggjorde trykundørsøgelsernes gennemførelse. *Cementfabrikkernes tekniske Oplysningskontor* bidrog med et beløb til billiggørelse af vejledningen i opførelse af siloer, og også for denne støtte er vi taknemmelige.

2) Bestrygningsundersøgelser.

I bevillingen, vi fik fra Det teknisk-videnskabelige Forskningsraad, var også 4 200 kr. til iværksættelse af bestrygningsundersøgelser. Imidlertid viste det sig, at *Statens Byggeforskningsinstitut* omgikkes med planer om lignende undersøgelser, og der opnåedes ved forhandling enighed om at etablere et samarbejde mellem Siloudvalget og Statens Byggeforskningsinstitut, således at pengene overførtes til Byggeforskningsinstitutet, der til gengæld betalte omkostningerne ved en række besigtigelser af byggede siloer, som den til Siloudvalget knyttede ingeniør Erik Laursen, Horsens, havde udført.

Der er nedsat et fællesudvalg til at tage sig af disse bestrygningsundersøgelser. Siloudvalgets repræsentanter er professor *E. Suenson*, der er formand, og forstander *H. Land Jensen*. Ingeniør *Erik Laursen* er fællesudvalgets sekretær.

Det vil næppe komme til at mangle på arbejdsopgaver, idet der stadig kommer nye bestrygningsmidler frem, og desuden har man fra U. S. A. hørt om emaillerede siloer og metalsiloer af forskellig slags, som efterhånden også kan finde vej hertil. Dog vil der nok hengå et år eller to, inden afgørende resultater kan forventes at foreligge.

Der har vist sig en vis interesse for, at Landhusholdningsselskabet skulle fremkomme med en henvendelse til Landbrugsministeriet om indførelse af normer for betonelementer og om at få kontrollen med disse elementer lagt ind under betonvarekontrollen. Der blev dog også givet udtryk for betænkelighed ved at foretage en sådan henvendelse, og resultatet er blevet, at man foreløbig vil se tiden an. Vi vil være interesserede i at høre udtalelser herom fra deltagere i generalforsamlingen.

I hovedsagen har betænkelighederne samlet sig om dette at foreslå en ensidig kontrol med betonelementer, når der inden for udvalget var almindelig enighed om, at skavankerne ved teglelementer utvivlsomt er endnu større — og ligeså at medvirke til gennemførelse af kontrol på et område, hvor man ikke føler sig helt overbevist om, at kontrollen er uundværlig eller kan gøres fuldt effektiv.

Gårdejer *Karl Jensen*, Bækkegaard, mente på grundlag af gjorte erfaringer, at det ville være gavnligt med en kontrol vedrørende betonelementer.

Gårdejer *Olav Øllgaard* fandt, at det ville være lidt forhastet at gennemføre en sådan kontrol nu. Spørgsmålet er ikke tilstrækkelig afklaret.

Konsulent *Iver A. Hansen* var af den opfattelse, at kontrol med betonelementer ikke ville få større betydning på nærværende tidspunkt. Det er ikke så meget betonkvaliteten, som det er opsætning og sammenhæftning, det er galt med. Det kan ingen betonkontrol gøre noget ved.

Sekretær *Karl Madsen* mente, at Landhusholdningsselskabet burde fortsætte de systematiske undersøgelser og bl. a. tage gæringsundersøgelser med. Fremskridtene på dette område i de sidste 30 år havde ikke været fremragende. Selskabet må ikke stoppe med de undersøgelser, der allerede er i gang.

Der er et utal af forhold i forbindelse med ensileringen, der sta-

dig trænger til at blive klarlagt, og det forekommer uhensigtsmæssigt, at undersøgelserne foretages så spredt, som tilfældet er, ikke alene, hvad opgaverne angår, men også, at man uden særlig føling med hinanden arbejder med sagen flere forskellige steder.

Gårdejer *Fr. Klestrup Hansen*, Trudsholm, holdt på, at når der er gjort så meget på mange forskellige områder, så er det beklageligt, at der ikke er cement at få, især for dem, der vil lave det meste af arbejdet selv.

Professor *Axel Pedersen* ville indrømme sekretær *Karl Madsen*, at arbejdet med ensilering og ensilage navnlig fra første færd havde været meget spredt. Sagen har jo både en planteavlsmæssig og en fodringsmæssig side, og det er forklaringen på, at både planteavls- og husdyrbrugsforsøgsvirksomheden har taget opgaven op, mens Landhusholdningsselskabet især har arbejdet med den bygningstekniske side. Der er dog nu et nærmere samarbejde i udsigt, så man i højere grad end tidligere kan få hele arbejdet koordineret.

Gårdejer *Olav Ølgaard* sagde, at man i praksis var glad for de ensileringsvejledninger, der udsendtes på grundlag af foretagne undersøgelser. Selv om der stadig er uafklarede spørgsmål, så kunne det se ud, som om problemet er flyttet ud i selve landbruget. Trods gode vejledninger på mange områder laves der megen dårlig ensilage. Der er nu iværksat meget omfattende undersøgelser af ensilageprøver.

Hofjægermester *V. Grandjean* erklærede sig uenig med gårdejer *Olav Ølgaard* for så vidt angår udtalelsen om problemernes overgang fra undersøgelsesstadiet til landbrugets praksis. F. eks. var man på Lolland-Falster endnu ikke blevet enige om, hvorvidt sukkerroeaffaldet gærer eller ikke — og om det vil være fordelagtigt, at det gør det. Dernede havde man ansøgt sukkerfabrikkerne om midler til en undersøgelse, der skulle gå ud på at klarlægge årsagerne til de dårlige prøver. Der er mange uløste spørgsmål i forbindelse med ensileringen.

Gårdejer *Olav Ølgaard* ønskede at gøre opmærksom på, at den påståede uenighed alene skyldtes, at der var talt om to forskellige ting. Selv havde han talt om roetoppen, og m. h. t. den forholdt det sig som nævnt. Hvordan det forholder sig med sukkerroeaffald, havde taleren intet kendskab til.

Statskonsulent *A. F. Knudsen* udtalte, at man i U. S. A. for tiden nøje studerer og forsøger, hvilken vandprocent det ensilerede materiale bør have, altså i hvilken grad man skal benytte sig af

forvejring. Taleren ville gøre opmærksom på de nye glasserede stålsiloer, der er kommet frem derovre, og som skulle muliggøre en regulering af gæringsvirksomheden. Landhusholdningsselskabet skulle prøve at få et par siloer af denne type her til landet og bruge dem i forsøgene. Ganske vist er de dyre, og det gælder ikke mindst udskravningsapparatet. De er næsten også for dyre for U. S. A.s landmænd. Selv om der næppe endnu kan blive tale om import, skulle det vel ikke være udelukket at få et par eksemplarer til forsøgsformål.

Kammerherre *Chr. Lüttichau* havde søgt oplysninger om ensileringen på de sydlige øer i den tro, at de var længere fremme dernede end andre steder i betragtning af, at de har så mange års erfaring at bygge på, men det viste sig, at de ikke vidste mere end andre om den sag. Mange af deres tårnsiloer var utætte. Taleren havde i stedet for tårnsiloer lavet træsiloer og placeret dem ude i marken og ensilerede altid med syre. Havde dog også betongrubesiloer hjemme ved gården. I fjor havde man på Tjele prøvet at ensilere top og affald sammen i et tidligere møddingsted, og resultatet m. h. t. ensilagens kvalitet havde været fuldt tilfredsstillende.

Konsulent *L. P. Hansen* fandt, at sekretær *Karl Madsens* udtalelse om undersøgelsesarbejdets spredning og manglende sammenhæng var lidt for drastisk, men der trænges uden tvivl til en koordinering af forsøgsarbejdet. Vi mangler folk, der for fuld kraft kan kaste sig over opgaverne, samle oplysninger om siloer og ensilering udefra, om den gunstigste vandprocent i det ensilerede materiale o. s. v. Det økonomiske må bl. a. i nogen grad kunne klares ved hjælp fra Counterpart-fonden. U. S. A.s repræsentanter her ser med velvilje på disse opgaver. Ville det ikke være rimeligt, at man satte ind på at få bestræbelserne koordineret, arbejdsmæssigt såvel som økonomisk. Bygningen af siloer skrider så hurtigt frem, at forskningen knap kan følge med.

Godsejer *C. C. Scavenius*, *Klintholm*, gjorde opmærksom på, at fremstilling af god ensilage ikke alene er et spørgsmål om metoder, men måske nok så meget om erfaringer. Det havde været interessant at høre statskonsulent *Knudsens* udtalelser om de nye stålsiloer. Det væsentligste ved dem er, at de er lufttætte. Spurgte om ikke Siloudvalget kunne foranledige, at vi fik et par af disse siloer herover til forsøg. Kunne vi blot få siloerne, kunne vi måske lave de øvrige anordninger selv.

Statskonsulent *A. F. Knudsen* nævnte, at prisen på siloerne måske ikke var så afskrækkende, som det ved første øjekast kunne se ud

til. Som nævnt er de lufttætte, og forsøgene viser, at det nedsætter ensileringstabet til ca. 3 pct. i stedet for de sædvanlige 15 pct. Hvordan vil resultatet blive, hvis man søger at gøre de almindelige tårnsiloer lufttætte? Det var værd at undersøge. Der er ingen mulighed for eksport af de glasserede stålsiloer fra U. S. A. foreløbig. De tager selv først, men Landhusholdningsselskabet vil antagelig være i stand til at skaffe et par til forsøgsformål.

Gårdejer *Olav Øllgaard* mente, at det til det nævnte formål skulle være muligt at få et klækkeligt beløb af Counterpart-fonden, hvis man får dygtige folk til at udføre forsøgs- og forskningsarbejdet.

Godsejer *C. C. Scavenius*, *Klintholm*, anførte, at man ganske sikkert kunne gøre de allerede byggede tårnsiloer lufttætte ved hjælp af plastic-maling.

Hofjærgermester *V. Grandjean* fremhævede, at det ikke var godt at blande roeblade og sukkerroeaffald sammen ved ensileringen — men hvad ved vi egentlig nøjagtigt herom? Vi kan ikke umiddelbart drage sammenligning med forholdene i U. S. A. Derovre er sukkerroeaffaldet tørret, herhjemme er det vådt. Der er mange andre forhold, der trænger til undersøgelse.

Sekretær *Karl Madsen* stillede forslag om, at *Landhusholdningsselskabet* går i samarbejde med *Akademiet for de tekniske Videnskaber* om en samlet, koordineret undersøgelse af de foreliggende opgaver. Sagen drejer sig ikke så meget om det bygningsmæssige, men navnlig om størrelsen og begrænsningen af de tab, ensileringen medfører.

På foranledning af et spørgsmål fra konsulent *L. P. Hansen* oplyste professor *Axel Pedersen*, at et udvalg navnlig arbejder med ensilagens kvalitet, et andet tager sig af undersøgelser vedrørende dens fremstilling og andre dermed beslægtede spørgsmål. Der var som allerede nævnt udsigt til en koordinering af de forskellige undersøgelser og forsøg.

b. Meddelelse fra Sædefrøudvalget.

Konsulent *Chr. Aage Krogsriss* omtalte udvalgets virksomhed og nævnte, at der i det forløbne år var udsendt prøver af danske sorter og stammer til forsøg og afprøvning i andre lande efter de samme retningslinier som i tidligere år.

Efter anmodning af udenlandske forsøgsstationer fremskaffer udvalget original udsæd hos de respektive danske sorts- og stammere og leverer det i små prøver, varierende fra 50—500 g, alt efter frøets art og afprøvningens omfang. I enkelte tilfælde er der

dog leveret større prøver, når afprøvningen har skullet gennemføres i flere egne af det pågældende land.

Der er i år udsendt 199 prøver, heraf korn 10, rodfrugter 84, bælgplanter 45, græsser 31, havefrø 24 og andre frøarter 5. Prøverne er fordelt på 20 forsøgssteder i 13 lande, nemlig: Australien, Chile, Tjækoslovakiet, England, Indien, Japan, Frankrig, Portugal, Sverige, Tyskland, Ungarn, U. S. A. og Østrig. Selv om der ved prøvernes udsendelse anmodes om forsøgsresultaterne til sin tid, så er det småt, hvad der kommer ind, selv efter gentagne anmodninger. Ganske vist vil danske sorter og stammer, der i udenlandske forsøg bliver godt placeret, give anledning til, at der kommer ordrer på dansk frø, men det ville være mere tilfredsstillende, hvis der tillige var et omfattende forsøgsmateriale at henvise til.

11. og 12. *Fremlæggelse af regnskabet for finansåret 1949—50. — Forslag til virksomhedsplan og budget for finansåret 1951—52.*

Kontorchef *Axel Nielsen* gennemgik regnskabets hovedposter og oplæste revisionsbemærkningerne samt forelagde virksomhedsplan og budget for det kommende år.

13. *Eventuelt.*

Da ingen ønskede ordet under dette punkt, afsluttede den ledende præsident generalforsamlingen med en tak til deltagerne.

Efter generalforsamlingen var der foredrag af konsulent *H. K. Olsen*, Odense, om indtryk fra en amerikarejse.

Vejrforholdene i december måned 1950.

Udarbejdet på grundlag af Det danske meteorologiske Instituts månedsoversigt over vejrforholdene.

December 1950 havde omtrent normale vindforhold med temmelig koldt vejr. Skydækket var omkring det normale, fugtighedsgraden og nedbøren lidt over denne.

Temperatursvingningerne var af og til ret store; den 7.—8., 17.—18. og 25.—26. faldt temperaturen stærkt i store dele af landet og tilsvarende stigninger indtraf den 19.—20. De 5 sidste døgn i måneden var dog ret kolde. Siden isvinteren 1947 har ingen måned haft så stort underskud under sin normale temperatur som december 1950.

Stationernes højeste temperaturer indtraf næsten overalt den 1.—2. De laveste temperaturer aflæstes navnlig den 27.—29., hvor Jyllands indland kom ned på 11—15 ° frost. Flere steder på Sjælland målttes 10—13 frostgrader, men ellers var 4—9 ° frost det almindeligste.

Gennemsnitstemperaturen blev for landet som helhed kun 0,1 °, d. v. s. 1,5 ° under normalen. Den absolut højeste temperatur aflæstes den 1. i Rude Skov, 9,3 °; den absolut laveste, ÷ 17,1 °, forekom den 28. ved Høgildgaard i Ringkøbing amt.

Frostdagens antal blev i gennemsnit for hele landet 22, normalt 16. Jylland havde 25,6, Øerne 18,0 og Bornholm 11,0 frostdage.

Den gennemsnitlige nedbør (beregnet som simpelt gennemsnit) for Jylland—Øerne var 62 mm mod normalt 58 mm, d. v. s. 7 pct. for meget. Det korrigerede »fladetro« gennemsnit, der er beregnet med hensyntagen til nedbørens fordeling over

Nedbørens afvigelse fra normalen.

	Nedbør mm	Normal 40 år	Afv. i pct. af normalen
Hjørring amt	54	55	÷ 2
Thisted »	68	71	÷ 4
Aalborg »	48	55	÷ 13
Viborg »	67	60	+ 12
Randers »	66	55	+ 20
Aarhus »	68	61	+ 11
Vejle »	75	66	+ 14
Ringkøbing »	73	69	+ 6
Ribe »	89	69	+ 29
Sønderjylland	71	67	+ 6
Odense amt	58	55	+ 5
Svendborg »	57	57	0
Langeland	48	51	÷ 6
Samsø	52	47	+ 11
Holbæk amt	56	46	+ 22
Sorø »	53	48	+ 10
Frederiksborg »	56	51	+ 10
København »	50	52	÷ 4
Præstø »	44	51	÷ 14
Maribo »	59	51	÷ 4
Bornholm	67	54	+ 24

ulige store områder, blev 63,6 mm mod normalt 59,5 mm. I gennemsnit fik Jylland 68,4 mm, Øerne 52,5 og Bornholm 67,2 mm, varierende fra 89,3 mm i Ribe amt til 43,6 mm i Præstø amt. Nedbøren var størst i månedens første tidøgn.

Sne faldt gennemsnitlig 11 dage ved stationerne i Jylland og 9 dage på Øerne.

Nedbørdagenes antal blev lidt over det normale, nemlig 17 (norm. 15), varierende fra 20 i Ribe amt til 13 i Præstø amt og på Bornholm.

Størst nedbør i et døgn, 34,6 mm, målt den 2. i Skodborg J.

Tåge forekom (ved 23 fyr) gennemsnitlig 7 dage, normalt 9. Torden hørtes ialt 3 dage, normalt 4, dog kun i Jylland. Soltimernes antal blev for Jylland—Øerne kun 22. Det normale er 29. Mindst havde Bornholm med kun 10, mest Erslev, Mors, med 41.

Der foreligger nu samlede opgørelser for hele året 1950, hvoraf det fremgår, at årets middeltemperatur blev 8,3 ° mod normalt 7,5 °, frostdagenes antal 81, normalt 95, nedbøren 788 mm, normalt 626, hvilket er den største nedbør siden 1927, da den var 827 mm. Nedbørdagenes antal var 181, normalt 156, og soltimernes antal 1 688 mod det normale: 1 749.

To nye landbrugsblade.

Nordisk Landbrugsekonomisk Tidsskrift.

Nordens Bondeorganisationers Centralraad har påbegyndt udgivelsen af et kvartalsskrift, der vil bringe landøkonomiske artikler af almen nordisk interesse.

Det første nummer, der udkom ved nytår, bringer 2 artikler fra hvert af de nordiske lande. De danske bidrag er skrevet af kon-torchef *N. Kjærgaard*, Landbrugsraadet, omhandlende de nye danske eksportorganer for landbrugsprodukter, og forstander *K. Møller*, Hammerum, der behandler arbejdsforholdene i dansk landbrug. Sidstnævnte forfatter kommer i denne forbindelse ind på en om-tale af den del af ungdomskommissionens betænkning, der beskæf-tiger sig med landbrugets forhold.

De øvrige nordiske bidrag er, hvad emnevalg og behandling an-går, af samme gode standard som de danske, og det lover godt for

fortsættelsen. Ifølge planen vil de følgende hæfter dog blive noget mindre omfattende end det første.

Som ansvarlig udgiver står direktør *E. Bjelle*, LT's forlag, Stockholm, med agronom *Jacob Björnsdal* som redaktionssekretær. Det danske medlem af redaktionskomiteen er fuldmægtig *C. Valentin Hansen*, Landbrugsraadet.

Abonnement koster pr. år 8 sv. kr. og kan for Danmark tegnes hos Landbrugsraadet, Axelborg, København V.

Husmandshjemmet.

Det nye ugeblad med ovenstående titel begyndte ligeledes at udkomme fra nytår og træder i stedet for de hidtidige organer for de provinsielle husmandsforeninger: *Husmanden*, *Husmandshjemmet*, *Den fynske* og *den sønderjydske Husmand*.

Det nye *Husmandshjemmet* udgives af De samv. danske Husmandsforeninger og har oplysning, vejledning og underholdning som formål. Den ansvarshavende redaktør er *Chr. Torpe*, der som medredaktører har *Ths. Christensen*, *K. Gerner Larsen* og *Kr. Lindstrøm*, der redigerede de nu indgåede landsdelsblade. Bladets format og tilsnit viser tydeligt redaktørens træning i at skære et ugeblad til af den pågældende art og indhold.

Foruden redaktørens noget højtstemte programartikel bringes i det første nummer en række hilsener til det nye landsblad, bl. a. af fhv. landbrugsminister *Kr. Bording*, landbrugsminister *H. Hauch*, statsminister *Erik Eriksen* og mange af landbrugets andre førende personligheder. Det er en start i det store plan. Hvis bladet fortsat kan holde den linie, der er stukket ud i det første nummer — uden at få stærkere slagside mod det rent underholdende — så kan *Husmandshjemmet* blive en landbrugsfaglig budbringer af stor værdi.

Mindre meddelelser.

Arealer tilsæt med hvede og rug i efteråret 1950.

På grundlag af oplysninger fra en femtedel af kommunerne har Det statistiske Departement foretaget en beregning af størrelsen af de arealer, som i efteråret 1950 er tilsæt med hvede og rug.

For hvede er arealet opgjort til 78 000 ha og for rug til 116 000 ha. I sammenligning med en tilsvarende beregning foregående år er det en tilbagegang på henholdsvis 2 000 og 29 000 ha.

Mest bemærkelsesværdig er rugarealets tilbagegang i Jylland med ikke mindre end 25 000 ha. Det hænger sammen med den voldsomme nedbør — 128 pct. over normalen — der i september mange steder umuliggjorde såningen.

Med tillæg af de arealer, der i foråret 1951 forventes tilsæt med vårhvede og vårrug, kan høstarealerne med hvede og rug i 1951 ansås til henholdsvis ca. 82 000 og ca. 125 000 ha.

Under forudsætning af et foldudbytte af samme størrelse som gennemsnittet for årene 1945—49 vil høsten på disse arealer udgøre ca. 275 000 tons hvede og omkring 250 000 tons rug. Til sammenligning kan anføres, at høsten i 1950 var på 299 000 tons hvede og 330 000 tons rug.

Kapitelstaksterne for året 1950.

Kapitelstakstkredse (ældre stifter)	Kr. pr. 100 kg				Kr. pr. gl. dansk tønde			
	Rug	Byg	Havre	Hvede	Rug	Byg	Havre	Hvede
1. Sjællands stift (undtagen Bornholm)	49,12	50,26	45,65	54,50	47,96	46,21	31,91	57,30
2. Bornholm	48,67	50,00	45,33	—	47,49	45,65	30,85	—
3. Lolland-Falsters stift....	49,54	52,02	46,48	55,35	47,94	47,77	33,53	58,10
4. Fyns stift	49,09	51,10	45,78	55,12	48,13	46,96	31,90	57,94
5. Aarhus stift	48,83	50,41	46,37	—	47,40	46,35	32,33	—
6. Aalborg stift	49,24	51,18	47,46	—	48,13	47,00	32,99	—
7. Viborg stift	48,64	50,22	46,50	—	47,46	46,12	32,03	—
Ribe stift:								
8. Vejle amt	49,00	50,67	46,00	—	47,41	46,54	32,19	—
9. Ringkøbing amt	48,67	52,00	47,50	—	47,09	47,76	32,72	—
10. Ribe amt	48,17	50,83	46,67	—	46,61	46,68	32,53	—
Sønderjydske amter:								
11. Haderslev amt	47,17	49,35	44,47	54,23	46,42	44,51	30,39	57,81
12. Aabenraa amtsrådsreds.	48,67	50,83	45,50	55,00	47,09	46,68	31,71	57,73
13. Sønderborg amtsrådskr..	47,60	49,60	44,70	54,30	46,84	44,74	30,91	56,99
14. Tønder amt	47,00	49,67	46,33	—	45,48	44,80	32,29	—
Gnst. for samtl. kredse..	48,53	50,58	46,05	54,75	47,25	46,27	32,02	57,64

Udkomne bøger.

251. *beretning fra Forsøgslaboratoriet. Undersøgelser vedrørende jerseykvægets vægt, mål og ydelse.* Af P. S. Østergaard. Udgivet af Statens Husdyrbrugsudvalg. 55 sider. (Kbhvn. 1950).

252. *beretning fra Forsøgslaboratoriet. Undersøgelser over B-vitaminernes betydning for svin. IV. Tiaminmangel og tiaminbehov.* Af P. E. Jakobsen, J. Moustgaard og Grete Thorbek. Udgivet af Statens Husdyrbrugsudvalg. 69 sider. (Kbhvn. 1950).

Landbrugets prisforhold i januar måned 1951.

(Ved Det landøkonomiske Driftsbureau).

Tabel 1. Priser i kr. pr. 100 kg.

	1949		1950			Januar måned 1951
	Hele året	Decbr. måned	Januar måned	Hele året	Decbr. måned	
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk, ab mejeri (inkl. tillæg)	37,36	37,37	37,37	34,60	35,24	35,24
Smør	625	600	600	572	550	550
Ost, 20 pct.	223	216	215	219	—	240
Æg	315	336	293	297	366	320
Slagterisvin, sl. v.	407	400	396	391	396	412
Slagtekøer, Kbh., 1. kl., lev. v. ²⁾	142	155	165	169	169	179
Stude og kvier, Esbjerg, 1. kl., lev. v. ²⁾	144	175	180	199	209	219
Smågrise, Køge, kr. pr. stk. . .	109	76	77	87	69	71
Kælvkøer, Odense, 1. kl., kr. pr. stk.	1013	1185	1200	1224	1340	1313
Unge heste, Odense, kr. pr. stk.	1665	1500	1500	1447	1400	1400
Hvede ³⁾	40,91	54,50	55,13	55,09 ¹⁾	58,70 ¹⁾	60,06
Rug ³⁾	38,46	46,30	45,19	46,55	56,90	61,31
Byg ³⁾	35,94	52,90	52,13	51,72	55,25	57,75
Havre ³⁾	33,87	47,30	46,00	44,20	51,85	54,85
Hø	19,64	17,00	19,20	20,05	21,00	21,60
Kartofler, sælgers st., Sjælland	13,29	17,50	18,70	20,43	19,50	21,60
Runkelroefrø	194	160	153	133	135	133
Kålroefrø	132	115	130	138	140	145
Halvsildig rødkløverfrø	676	560	555	573	680	690
Hvidkløverfrø	1040	925	900	943	1050	1055
Hundegræsfrø	384	450	500	437	420	410
Alm. rajgræsfrø (tidlige stammer)	186	210	213	183	185	185
Ital. rajgræsfrø	143	176	183	174	178	170
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	46,92	44,50	54,50	55,86	57,50	62,50
Solsikkekager	46,75	44,50	54,50	55,41	56,50	61,50
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	24,60	24,60	24,85	25,39	24,80	25,05
18 pct. superfosfat	13,54	14,30	14,45	14,27	11,40	14,55
40 pct. kaligødning	26,06	26,30	29,50	27,21	23,95	24,15

1) Korrigeret.

2) Fra 21. november 1949 gælder noteringen kun kreaturer til eksport.

3) For korn af høst 1918: Afleveringsprisen plus tillæg for fuld aflevering. For korn af høst 1949: Hvede = 4 kr. pr. 100 kg over noteringen for majs eller byg, 112 pd. hollandsk. For de øvrige kornsorter: Købernotering på Københavns børs. Korn af høst 1950: Købernotering på Københavns børs.

Tabel 2. Prisindeks. (Femåret 1909/14 = 100).

	1949		1950			Januar måned 1951
	Hele året	Decbr. måned	Januar måned	Hele året	Decbr. måned	
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk	356	356	356	330	336	336
Smør	299	287	287	274	263	263
Ost, 20 pct.	391	379	377	384	—	421
Æg	267	285	248	252	310	271
Slagterisvin	420	412	408	403	408	425
Slagtekøer (København)	245	267	284	291	291	309
Stude og kvier (Esbjerg)	236	287	295	326	343	359
Unge heste (Odense)	226	204	204	196	190	190
Hvede	296	394	399	399	425	435
Rug	322	388	379	390	477	514
Byg	279	411	405	402	429	448
Havre	281	392	381	367	403	455
Hø	286	247	279	292	306	314
Kartofler	354	467	499	545	520	576
Landbrugsprodukter ialt	323	327	325	320	327	331
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	320	303	371	381	392	426
Solsikkekager	363	345	423	430	439	477
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	127	127	129	132	128	130
18 pct. superfosfat	229	242	244	241	243	246
40 pct. kaligødning	219	221	247	228	201	203
Kunstgødning ialt	190	195	200	202	197	192
Udsæd (markfrø)	365	365	360	360	360	371